

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Tarsánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona, félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölnek

Varsó eleste előtt.

Amerikai lapokban olvassuk a tréfát, hogy a német és osztrák-magyar szövetséges hadsereg milyen előzékeny: mindig jobban megkönnyíti a cárnak azt, hogy a frontra utazzék. Ha lsten tovább is így segíti vívő hadainkat; ő lesegének, a minden oroszok cárnak, a gőzhenger urának csak ki kell néznie petrogradi palotája ablakából, s akkor is gyönyörködhetik a háboruban — illetőleg a szövetséges hadak előnyomulásában.

Amerika tréfálhat; mi azonban csak lélekzelejtve kísérjük figyelemmel az eseményeket és hódoló bálumlattal adózunk az eredményeknek, amiket hadaink elérték. Keserű feladat hárult most a párisi lapokra: elő kell készíteniök közönségüket arra, hogy a nagyherceg kénytelen lesz Varsót feladni. A szövetségeseknek már tudomásuk van egy új orosz védelmi tervről és már tudják, hogy az oroszok új védelmi vonalat készítenek elő a Bug mögött.

Most, hogy a Párisba érkezett pétérvári táviratok a német jelentéseket minden lényeges pontjukban megerősítik, a megérőkönyödés elérte tetőpontját. Poincaré elnök Joffre vezérkari főnökkkel és Castelnau tábornokkal egy az Aisne-folyó közelében lévő faluban tanácskozott. Mit találtak ki? Tanácskozással nem önthetnek új lelket a testi-lelki erejében megtépázott orosz seregbe, amely kétségbeesett erőfeszítéseket tesz, de azért hátrál egyre hátrál. Hindenburg vasemberei északról nehezédnek Varsóra; Lvangorod a nyugati oldalon körül van zárva, az ivangorod—Jublin—cholmi vasutvonalat elfoglaltuk.

Sírnak a francia lapok, de az orosz lapok is elismerik, hogy helyzetük a harcúten igen szorongatott s több helyen azon a veszedelemben forognak, hogy seregrészeiket elvágják egymástól. S az angol lapok? A színtéségben elől jár a Times, amelynek pétérvári tudósítója a legpesszimistakusabban és legnyíltabban a legrosszabbra készi elő a közvéleményt . . .

A fennhéjázó antánt, a nagy világhatalmak, szégyenszure az apró Balkán államokba vetik reménysegüket. A kis Szerbiát akarták offenzívára tüzelni, de

azok először orosz vagy olasz győzelmet várnak. Egy magas rangú szerb tiszt kijelentette, a Secolo tudósítójának;

— Az oroszoknak, vagy az olaszoknak el kell foglalniök Magyarországot (l), akkor a szerbek is támadni fognak.

Hogy az oroszok az olaszok jelenleg kissé távol állanak attól, hogy Magyarországot eloglalják; azzal mi tisztában vagyunk. Bizonyára az antánt is, amelyet keserű csalódás ért Romániában is. Az orosz Novoje Vremja keserű, hogy a király és a miniszterelnök mit sem akarnak tudni a beavatkozásról. Romániában az oroszbarátok áldatlan munkája elveszti lába alól a talajt. A Románia More című oroszbarát lap meg is szüntette megjelenését. Idők jele, — a szomorú időké, amelyek az antánt gonosz szövetségére következnak. Számunkra pedig a legszebb jövő biztató fölsugárzása: Varsó ostroma és eleste küszöbön!

A mi veszteséglistánk.

Elesett, megsebesült és hadifogságba jutott 10-es és 65-ös tisztek.

A legutóbb megjelent 221. számú veszteségi listástrom a 10 honvédegyezred és a szintén Z-mplémből kiegészített 65-ös közös gyalogezred veszteségéről ad számot. A bennünket oly közelről érintő listástromot, — melynek sok sok adatáról privát uton már értesült a közönség: itt adjuk:

Elesett: Bogár István 10. honv. gye. zászlós. Fehérváry József 65. gye. tart. hdgy. Grosz Adolf 65. gye. tart. hdpr. Hupla István 10. honv. gye. hdpr. Király Dezső 10. honv. gye. tart. zászlós. Kiss Jenő 10. honv. gye. hdpr. Réty Nándor 10. honv. gye. tart. hdgy.

Megsebesült: Baghi Imre 10. honv. gye. hdpr. jof. Bányai Jenő 10. honv. gye. hdpr. Darvas Sándor 10. honv. gye. tart. hdgy. Dravucz István 10. honv. gye. zászlós. Dr. Gerőcz Kálmán 10. honv. gye. tart. hdgy. Harasághy Gyula 10. honv. gye. tart. hdgy. Kemény István 10. honv. gye. zászlós. Kiss Elek 10. honv. gye. hdpr. Kozma Dezső 10. honv. gye. hdpr. Lantos Agoston 10. honv. gye. fődgy. Ligeti Jenő 10. honv. gye. hdgy. Mancor Gyula 10. honv. gye. hdgy. Mikulicz István 10. honv. gye. hdgy. Molnár László 10. honv. gye. fődgy. Moskovics Emil 65. honv. gye. hdpr. jof. Nyiri Dániel 10. honv. gye. hdgy. Schiller János 10. honv. gye. zászlós. Dr. Simon Mózes 65.

gye. tart. hdpr. Szalay Robert 10. honv. gye. hdpr. Taro. Béla 10. honv. gye. hdgy. Templom János 10. honv. gye. hdpr. Vermees Andras 10. honv. gye. tart. hdgy.

Hadifogságba jutott: Adriányi Arpád 10. honv. gye. fődpr. jel. Cséglédy János 10. honv. gye. hdpr. Dalibor Ede 10. honv. gye. hdpr. Deak József 10. honv. gye. tart. zászlós. Fazekas László 10. honv. gye. hdpr. Fazekas János 10. honv. gye. hdgy. Fenykőri József 10. honv. gye. hdpr. Gabe Lajos 10. honv. gye. zászlós. Heinrich Sándor 10. honv. gye. hdpr. Hányei Béla 10. honv. gye. hdpr. Kájas Tamás 10. honv. gye. hdgy. Margittai Arthur 10. honv. gye. hdpr. Mészáros Dezső 10. honv. gye. hdpr. Molnar Gyula 10. honv. gye. zászlós. Molnar Jenő 10. honv. gye. zászlós. Murin Miklós 10. honv. gye. hdgy. Nádler Pal 10. honv. gye. hdpr. Nagy I. Sándor dr. 10. honv. gye. hdpr. Nemethy József 10. honv. gye. kapitány. Porgesz László 10. honv. gye. fődgy. Ruzsin Miklós 10. honv. gye. zászlós. Schubert Rudolf 10. honv. gye. hdpr. Starasovszai Lipót 10. honv. gye. fődgy. Varga Géza 10. honv. gye. hadapródjelölt.

Mikor kezdődnek meg az iskolák?

Meg aihogy befejeződött az elmúlt háborus tanév, máris a jövő tanévre gondolnak. Közvetlenül a háborus tanév befejezése után több oldalról fölmerült az a hír, hogy az új tanévet már új beosztással és legalább is részben az iskolák otthonában lehet megkezdeni, ott ahol még eddig katonai kórházak vannak. Több oldalról portáltak azt a hírt is, hogy a közoktatás érdekében a tanárok és tanítók egyrészt fölmentik a katonai szolgálat alól. Tudomásunk szerint folytat is ilyen megbeszélések a kultuszminiszteriumban, de a mai hadihelyzetre tekintettel egyelőre a háborus tanítás eddigi módon való tovább folytatása mellett döntöttek.

A kultuszminiszter most leiratot intézett az ország összes középiskoláihoz, amelyben tudatja, hogy a szeptemberben megkezdődő új tanévben a múlt tanév elején kiadott utasítások értelmében mindnütt az eddigi ideiglenes helyiségekben kezdődik meg a tanítás.

Menyasszonyi kelengye bevásárlásnál ajánljuk Szegő Sándor

áruházának nagy fehérenemű osztályát. Elsőrangú áruk, olcsó árak.

Az orosz dúlás áldozatai

A háboru folytán elpusztult községek helyreállítása

A hivatalos lapban kormányrendelet jelent meg a hadműveletek folytán elpusztított vagy megrongált községek helyreállítása érdekében szükséges szolgáltatások igénybevételeéről. A rendelet szerint a földmívelésügyi miniszter vagy felhatalmazásával a helyreállítási munkálatok intézésében közreműködő közigazgatási hatóság a szükséges építő és egyéb anyagok birtokosait kötelezheti, hogy ez anyagokból meglevő készleteiknek a saját házi és gazdasági szükségletüket meghaladó részét a jelzett célra a hatóságilag megállapított legmagasabb áron átengedjék. A földmívelésügyi miniszter vagy a közreműködő közigazgatási hatóság igénybe vehet személyes és egyéb szolgáltatásokat is.

Amennyiben az igénybe vehető építő és egyéb anyagokért követeltet legmagasabb ár hatóságilag megállapítva nincsen, a földmívelésügyi miniszter megállapíthatja azt az árat, amelyen az építő és egyéb anyagokat birtokosaik átengedni kötelesek s ennek az árnak megállapítását a helyreállítási munkálatok intézésében közreműködő közigazgatási hatóságra is bízhatja.

A személyes és egyéb szolgáltatásokért járó térítéseket, amennyiben még megállapítva nincsenek, a földmívelésügyi miniszter vagy felhatalmazásával a helyreállítási munkálatok intézésében közreműködő közigazgatási hatóság határozza meg. Aki a földmívelésügyi miniszternek vagy a helyreállítási munkálatok intézésében közreműködő közigazgatási hatóságnak a jelen rendeleten alapuló rendelkezéseit megszegi, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Itt említtük meg, hogy a háboru sújtotta országrészek lakosságának felségítésére országos akció indult meg az ország egész közönségének bevonásával. Ebben az ügyben aug. hó 5 én, déli 12 órakor a parlament delegációs termében országos nagybizottság alakul, hogy megbeszélje a módokat, amelyek szerint a háborusított országrészek felségélyezésére indított akció szervezni fogják. A vezérrel az, hogy az országos bizottság munkája helyesen és eszkerúen kapcsolódjék az állam ugyanazon célú hivatalos akciójába.

Az augusztus 5-iki gyűlésre hivatalosak a vármegyék főispánjai, polgármesterei, az oroszjuttott vidék összes országgyűlési képviselői és a társadalomnak bármely nemzetiséghez, felekezethez, vagy párthoz tartozó minden faktora, aki csak használhat, hogy így együttesen kezdődjék meg a munka a nagy célért, amelynél szebb még sohasem volt. Ujjá, szebbé, egészségesebbé teremteni az elpusztult országrészeket s a hála forró öleléssel a magyarság szívéhez szorítani a Kárpátok sokat szenvedett népét.

HIREK.

Ligeti Magda. A sors súlyos megpróbáltatásban részesített ismét egy közöttünk élő s közbecsülésben álló családot. Dr. Ligeti József vm. tb. főorvos ifjú leányát, Magdát ragadta el alig 18 éves korában a végzet. A hétfőre virradó éjjelen végzett reményteljes fiatal életével a halálos kór, amelyet nem küzdhetett le sem az orvosi tudomány minden hatalma, sem a legforróbb szülői szeretet véghetetlenül gyengéd és gondos ápolása. Minden fordosza hiába volt, a szülők elvesztették benne kedvencüket, mindazok, akik ismerték, elvesztették egy bájos virágzását látványát. Bármily véres, viharos időköt élünk is, bármennyire hozzászoktatott is az elhunyt ökök és esztendő az emberi értékek tömeges elmulásához, mégis mindig újra és újra meghat az ifjúságunk korai letörése, fiatal életük kora elmulása. Mely és igaz részvét fogadja ezt a hirt is varoszerte s a mely gyászba borult család bánatában fjedalmas szívvel osztozunk mindannyian.

— Nem adnak több foglyot az aratáshoz. Az orosz foglyok munkájával minden gazda — akinek ju-

tott — meg van elégedve. Szorgalmasan szerényen dolgoznak az oroszok azon, hogy az antant kiűzetési aknamunkája ne sikerüljön most, amikor látták, hogy az orosz foglyok munkája milyen jól bevált. Még igen sokan kértek foglyokat az aratási és cséplési teendők elvégzésére. A gazdák azonban nem kaptak ezután több orosz foglyot. A foglyótáborokban levő mezőgazdasági munkásokat már nagyrészt igénybe vették, s így a gazdák kérése egyelőre nem teljesíthető.

— Lassuló lesz a tábori posta. A közeljövőben az eddiginél vala-nival késedelmesebb lesz a harctér és a hátsó területek között való postai közlekedés. Ennek magyarázata az, hogy az egyes helyeken feltámadó járványok e terjedés megállítását végett, a katonai parancsnokságok a harctérre küldött levelek, levelezőlapok és esonagok minden egyes példányának vezély és technikai úton való fertőtlenítéséről gondolkodnak. Na okozott tehát a posta késedelmessége esetleg felesleges, hiábavaló aggodalmakat az itthonmaradottak nyugodt körében; a késedelm helyesen megköltött egészségügyi követelményt képez.

— Népfelkelők öltözete. Eddig többször megtörtént az a szabálytalanság, a népfelkelők öltözése és pedig úgy az A) mint a B) osztályuk, ha nem teljesítették csapatjelölésüket, polgári ruhában jartak és sokszor a karszalagok használatát is mellőzték. Ezáltal az, mint a Külügy-hadügy közli, beszűntetést fog nyerni olyan értelemben, hogy az összes A) osztályú népfelkelők egyenruhát fognak kapni, míg a B) osztályuk úgy szolgálatban, mint szolgálaton kívül, általában karszalagot fognak viselni.

Négy, esetleg hat szobás lakás Kazinczy-utca 53. szám alatt november hó 1-től kiadó.

Hönsch Dezső.

MEGHÍVÓ.

Miután a **Varanói Takarékpénztár mint Részvénytársulat** folyó évi június hó 26-án megtartott közgyűlésén megjelent részvényesek a tárgysorozat 4-ik pontjában az intézet 30 éves fennállásának megszabításáról az alapszabályok 16. §-ában megállapított számú részvényesek jelenléte hiányában érvényes határozatot nem hozhattak, az intézet t. részvényesei egyedül ezen tárgyban az intézet helyiségében megtartandó

új közgyűlésre

folyó évi augusztus hó 16. napjának d. u. 3 órára újból meghívhatnak, melyen az alapszabályok 13. §-ához képest minden további tekintet nélkül a megjelenő részvényesek számára és az általuk képviselt alaptőke összegére, jogérvényes határozat lesz hozva.

Kelt Varanón, 1915. évi július hó 26. napján.

Az igazgatóság.

Iwangorodnál a félkör összebb szorul.

Erdélyi ezredek dicsőséges napja.

Budapest, aug. 2.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszíntér:

A szövetségesek Domaszévnél, a Radomka torkolatával szemben tegnap újabb sikereket vívtak ki.

Iwangorodtól nyugatra erdélyi ezredek szuronnyal ragadták el az ellenség nyolc lépcsőzetesen alkotott betonozott támaszpontját és ezek közül négyet egymagában a románokból álló ötvenedik gyalogezred. Iwangorod körül a félkör jelentékenyen szűkebbre szorult. Tizenöt tisztet és több mint 2300 főnyi legénységet elfogtunk és 29 ágyut közte 21 nehéz ágyut, továbbá 11 gépfegyvert egy nagy szárszám telepet és sok löszert és hadianyagot zsakmányoltunk. Kipróbált erdélyi csapatunk ezt a napot méltán sorozhatják dicsőséges történetük legszebb napjai közé.

Közvetlenül a Visztulától keletre egyik hadosztályunk rohammal elfoglalta Novaleszandria vasúti állomást és a közelben lévő néhány állást.

Német csapatok Kurownál, miután tegnap két ellenséges vonalat elfoglaltak, egy harmadikba behatoltak. Tovább keletre a Wiperzig az ellenség még tartja állásait. A Wiperz és a Bug közt folytatjuk az üldözést. Csapatunk, amelyek Sokal és Krilow közt átkeltek a Bugon, Wladimir Wolszki irányban nyomultak előre. Keletgílicsiában a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

A tirol arcvonalon Ledro völgyében a Berzenától nyugatra egy ellenséges osztagon rajtaütöttünk és úgy veszteségei mellett visszavetettük. Ludicariában őrjartaink elzavartak két olasz megfigyelő őröt, amelyek Condinótól északnyugatra emelkedő magaslaton befészkeltek magukat. A karinthiai határterületen semmi lényeges sem történt. A tengermenték északi szakaszában legnagyobb részt nyugalom van. A fensíkon az ágyuharc tovább tart.

A Polazzótól keletre állásaink ellen intézett erős olasz támadásokat egy ellentámadással teljesen visszavertük, amely alkalommal gyalogságunk eredeti állásainkon túl nyomult nyomult előre.

Höfer altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

Mitaut a németek elfoglalták.

Győzelmes előnyomulás az egész vonalon.

Berlin, aug. 2.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

Keleti hadszíntér:

Mitaut csapataink tegnap küzdelem után elfoglalták. A város sértetlen.

Poniewictól keletre harc fejlődött, amely részünkre kedvezően alakult.

Suwalkitól északkeletre a Kaletnitől délkeletre emelkedő 186-os magaslatot rohammal elfoglaltuk.

Lomzától északnyugatra csapataink több helyen megtörték az oroszok szívós ellenállását és elérték a Narew folyót. Egy tisztet és 1003 főnyi legénységet elfogtunk. A frontnak a Visztuláig terjedő további részén előbbre jutottunk s 560 foglyot, köztük egy tisztet szállítottak be.

Varsó előtt a helyzet változatlan.

Délkeleti hadszíntér:

A július 13-án Podzenicenál elfoglalt magaslatoktól északra szomszédos területen Woyrsch vezérezredes csapatai tegnap heves harcok közben az erdős területen át kelet felé nyomultak előre. A hátráló ellenségnek 1500 emberét elfogtuk és nyolc géppuskát elvettünk.

Iwangorod előtt osztrák-magyar csapatok győzelmes harcokat vívtak. A vár körül a félkör mind szűkebbre szorult.

Mackensen tábornagy hadserege előtt az ellenség a Visztula és Leucnától délnyugatra eső vidék között még tartja magát.

Kurowtól keletre a német csapatok új sikereket arattak. 600 oroszot elfogtunk. Leucna és a Cholmoltól északkeletre fekvő Zalin között az üldöző harc tovább halad. A Bug mellett elértük a Dubienkától északra eső vidéket. Osztrák-magyar csapatok Wladimir-Wolszkitól délnyugatra nyomultak a Bugon át.